

Mariborski Večernik

Leto III. (X.), štev. 86

Maribor, torek 16. aprila 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Slovanski in italijanski mentalitet

v vprašanju narodnih manjšin se je baš te dni pokazal v zelo različni luči. Slučaj je hotel, da je skoro istočasno, ko je na svojem potovanju skozi Jugoslavijo g. Jan Skala, eden izmed voditeljev lužinskih Srbov v Nemčiji, predaval o problemu narodnih manjšin in sicer v Ljubljani in v Zagrebu, v italijanski reviji, na kateri je podpisan kot direktor sam Benito Mussolini, italijanski konzul v Haagu, Zimola, napisal članek o vprašanju narodnih manjšin, zlasti v kolikor se tiče Italije. Kako velikanska je razlika med objektivnostjo Slovana in domišljavo nadutostjo Italijana v tem vprašanju, vemo itak vsi, še bolj bo pa jasno to dejstvo, ako podamo kratko vsebino izvajanj g. Skale in Zimole. Pri tem še pripomnimo, da je konzul Michelangelo Zimola rodom iz Dalmacije in da ga je Mussolini poslal za konzula v Haag v zahvalo, ker je za časa mirovnih pogajanj na nešteti zborovanjih in v mnogobrojnih brošurah branil italijansko tezo o italijanstvu Dalmacije. Njegove današnje izjave so važne tem bolj, ker je Zimola danes službeni predstavnik Italije.

G. Jan Skala povdaria v svojih predavanjih pomen manjšinskega vprašanja, ki obstoja že iz časov francoske revolucije, ko je tudi v narodnostnem pogledu bilo pokrenjeno vprašanje svobode. V dobi kasnejšega absolutizma je bilo potisnjeno v ozadje, revolucionarne ideje l. 1848 so ga pa zopet vrgle na površje. Po veliki svetovni vojni se je z osonovanjem novih narodnih slovanskih držav zopet spremenilo stanje narodnih manjšin, nastale so mnoge nove slovanske narodne manjšine. Po mnenju gosp. Skale naj reši problem narodnih manjšin tako, da nudi vsaka država narodnim manjšinam možnost in podporo za samostojno in svobodno narodno kulturno ureditev in razvoj: narodno šolo, narodno cerkev, svobodno družabni razvoj. Manjšine — ki jih je v Evropi 30—35 milijonov — pa morajo biti lojalni državljanji in se ne smejo baviti s politiko.

Dočim se tako Slovan izreka za pravično ureditev manjšinskega problema, pa čujmo, kaj pravi Italijan Zimola v Mussolinijevi reviji:

Zanj ni glavno jezik, ampak geografski interesi, in je mnogokrat potrebna iz tega vidika ekspanzija vladajočega naroda ter absorbiranje manjšinskega naroda. Ideološki principi samoodločbe, ki so vodili mirovne konference po veliki svetovni vojni, se bodo morali umakniti realnim prilikam. Italija nima vprašanja narodnih manjšin v svojih mejah. Italija si ne pusti rušiti miru s tem, da je v njenih mejah nekaj stotisoč ljudi, ki govorijo drug jezik in ne italijanski. Na drugi strani pa smatra Italija celo Dalmacijo brez ozira na to, kakšen jezik tam govorijo ljudstvo, kot svojo interesno sfero, kot svoj manjšinski problem.

Tu tenkočutnost Slovana in njegova pravičnost, tam surova brutalnost italijanskega imperijalista!

Italijanski alarm

ITALIJANSKI LISTI VIDIJO ZOPET STRAHOVE V JUGOSLAVIJI. OSTRI IZPADI TER IZMIŠLJOTINE PROTI NAŠI DRŽAVI.

BEOGRAD, 16. aprila. Tržaški dopisnik rimskega dnevnika »Giornale d' Italia«, Virginio Gayda, je otvoril novo srdito kampanjo proti naši državi, češ, da se pripravlja tajno na vojno proti Italiji in da se v ta namen že marljivo pripravljajo in vežbajo komitaši, ki zavzemajo sovražno stališče tudi proti ostalim sosedom Jugoslavije.

Nepričakovana nova ofenziva italijanskega tiska proti naši državi, je vzbudila po vsej Italiji veliko pozornost in je našla močan odmev sploh po vsem evropskem tisku. Ker je »Giornale d' Italia« radi sedanjega položaja v Italiji smatrati kot glasilo vlade, so članek Virginija Gayde ponatiskali in komentirali vsi italijanski listi. Listi pripisujejo razkritjem tržaškega novinarja največji pomen in govorijo celo o naraščajoči napetosti med Italijo in Jugoslavijo. Vendar pa skoro ni mogoče prikriti, da je izzvala ta

časopisna kampanja v vsej Italiji največje razburjenje. Javnost sicer ne more izraziti svojega pravega čustva, gotovo pa je, da velik del prebivalstva na tistem ostro obsoja najnovejšo hujskanje proti Jugoslaviji, ker instinktivno čuti, da bi mogel vsak konflikt Italije z Jugoslavijo postati za fašistični režim in Italijo katastrofalen.

Italijanska vlada je že sedaj komaj prikrivala posledice gospodarske krize in socialne mizerije v Italiji in ima vrh tega čez glavo dela s pobijanjem protifašističnega gibanja. Zato prevladuje na tistem mnenje, da bi mogla vojna z Jugoslavijo spraviti Italijo v položaj, ki bi bil vse prej kot zavirljiv. V zvezi s tem so odredile oblasti že številne aretacije raznih politično sumljivih ljudi. Samo v Milanu je bilo večeraj aretiranih nad 20 oseb, še številnejše pa so aretacije v raznih drugih mestih Italije.

Kaj se skriva za kampanjo?

INOZEMSKI POSLANIKI PRI MINISTRU Dr. KUMANUDIJU. — KAMPANJA IMA NAMEN, OVIRATI NAŠO KONSOLIDACIJO.

BEOGRAD, 16. aprila. V vseh tukajšnjih političnih in diplomatičnih krogih so izzvali izpadi »Giornale d' Italia« proti Jugoslaviji veliko začudenje in to tem bolj, ker je znano, da je dala ravno Italija v zadnjem času inicijativo za predrazgovore o obnovitvi prijateljske pogodbe med obema državama. Po mnenju tukajšnjih političnih krogov ima kampanja italijanskega časopisa namen, da kompromitira Jugoslavijo v času, ko se pripravljajo s polno paro sanacija njene političnega, gospodarskega in socialnega položaja. Uradni krogi presojaajo italijanske hujskarije zelo hladno in izražajo svoje zadovoljstvo, da časopisje ostalih evropskih držav tatarskim vestem rimskih listov prav nič ne veruje. Nasprotno, inozemski listi zavračajo zatrjevanja »Giornale d' Italia« celo kot absurda.

Beograjsko časopisje se obširno bavi z najvažnejšo italijansko kampanjo in primerja dokumente Gayda z dokumenti iz famoznega Friedjungovega procesa, ki je tedaj pred vso Evropo

kompromitirala balkansko politiko Avstro-Ogrske. V obeh slučajih, pišejo listi, se odraža enaka morala. Nejasen je začasno le namen te hujskarije. Dočim so nekateri listi mnenja, da gre za akcijo, ki naj bi odvrnila tujce od poseščanja Dalmacije, pa smatrajo drugi, da strmi Italija s tem prikriti pomen potovanja državnega podtajnika Grandija v Albanijo. Verjetno je namreč, da se kujejo v Albaniji za spomlad novi načrti proti Jugoslaviji.

BEOGRAD, 16. aprila. Davi je sprejel zastopnik zunanega ministra, dr. Kumanudi, skoro vse v Beogradu akreditirane poslanike, ki so se zanimali za stališče jugoslovanske vlade napram najnovejši kampanji italijanskega tiska proti Jugoslaviji. Minister dr. Kumanudi je zagotovil poslanike, da so vse od »Giornale d' Italia« objavljeni dokumenti gola izmišljotina in da more to le otežkčiti odnose med obema državama. Veliko pozornost je vzbudilo tudi dejstvo, da je dr. Kumanudi povabil italijanskega poslanika Gallija k daljšemu razgovoru.

prvo mesto v Evropi. Sploh prevladuje v Evropi, ki jo je svetovna vojna močno opustošila, trdno prepričanje, da je njena gospodarska bodočnost zasigurana.

Novi splitski škof

SPLIT, 16. aprila. Za škofa v Splitu je imenovan dosedanj kanonik dr. Josip Carević.

Trojni umor

BUDIMPEŠTA, 16. aprila. Včeraj dopoldne je prišel 31letni honvedski četovodja Pavel Sebek, ki je bil že 3 mesece ločen od svoje mlade žene, hčerke stavbenika Ivana Kovácsa, pred hišo njenih staršev, ki jim je pripisoval glavno krivdo, da ga je zapustila njegova žena. Stavbenik je ravno prišel iz hiše. Četovodja je ta-

koj pomeril nanj s puško in ga ustrelil. Nato je plačil skozi odprta vrata v stanovanje, kjer je našel svojo ženo in njeno mater ravno, ko sta se oblačili. Oddal je proti obema več strelav in ju ubil. Po trojnem umoru je pognal še sebi kroglo v prsa in se težko ranjen zgrudil na tla.

Polom ustaje v Mehiki

NEWYORK, 16. aprila. Po poročilih z meje je vstaja v Mehiki likvidirana. Generala Ilareal in Madeiro, ki sta pripadala na ameriška tla, sta bila tamkaj razorožena. Generala Manzo in Barrano pa sta pripravljena kapitulirati, toda pod pogojem, da ne bi bil nihče kaznovan. Poveljnik vladnih čet, Calles, je odklonil to ponudbo in zaliteva brezpogojno kapitulacijo.

Večer plesa in ritmike u gledališču

Telesna ritmika dosega svoj višek v modernem plesu, ki v nasprotju k nekdanjemu suhoparnemu baletnemu akrobatizmu zasleduje svoj cilj s tem, da potom smotrenega ritmičnega gibanja in orijentacije v prostoru s pravilno izmenjavo napetja in popuščenja celotnega mišičevja brez vsakega nepotrebne napora in naravno telesno plastiko izraža čustveno in duševno življenje posameznika, večje skupine in celote.

Škoda, da je v I. delu sporeda umetniškega zavoda Marija Rosanelli — Laurette Hardinova, izvajanja dne 12. t. m. v našem gledališču, odpadla gimnastika radi obolevnosti nekaterih članov. V začetku je pod diskretnim vodstvom ge. Rosanelli 7 deklic v starosti približno 7—14 let predvajalo oblikovanje raznih ritmov po nekaterih čisto poljubnih glasbenih komadih. Omeniti je treba, da nobena teh deklic ni bila poprej naučena, ampak da so jih izvajale deklice popolnoma samostojno. Posebno je ugajal troglasni kanon in pa dirigiranje skupin v prostoru. Sledili sta dve očarljivi plesni študiji, ki pričata prvič o odlični kvaliteti ge. Rosanelli kot pedagoginje, drugič pa, da je gimnastika in ritmika najvažnejši sestavni del telesne vzgoje, ker se le potom teh priučili mladina nepriljenega naravnega držanja in skladnosti v kretnjah.

O plesnem delu je treba v kratkem omeniti, da je bil njegov spored raznovrsten in je podal nekaj celoten pregled plesne ritmike od nežnovznešene linije do groteske in od individualnega izražanja poedincev do nastopanja v zboru. Predvsem se je tu odlikovala gč. Hrdinova v svojih posebnih točkah in kot solo-plesalka v zboru. Dokazala je velik talent, temperament in popolno uravnoteženje in izravnanje gibov in kretenj, prežetih z globokim notranjim doživljajem. Tudi druge točke, posebno pa zorno nastopanje je dokaz o stremljenju približevanja k idealom moderne plesne umetnosti. Kostumi so bili solidni in odgovarjajoči in če omenjam one gč. Hrdinove, posebno lepi. Nastope so podpirali zadovoljivi svetlobni efekti. Piščlo občinstvo je hvaležno spremljalo potek večera z vsestranskim odobravanjem in aplavzom. P. C.

Uporaba denarja.

Iz Newyorka poročajo, da dela Henry Ford na novi knjigi: z naslovom »Uporaba denarja«. Novo delo izide meseca novembra v nakladi Dobleday & Co. v Newyorku.

Z našega Primorja

ŽIVLJENJE NA SUŠAKU. — TRSAT. — OMIŠALJ.

Ko se človek pripelje iz Ljubljane ali Maribora skozi zgodovinsko znameniti Karlovac preko še vedno zasneženega Gorskega. Kotora na postajo Plase-Crikvenica, pa zagleda nepričakovano slije morje, ki valovi globoko spodaj, okoli in okoli obdano od otokov Krka in Cresa, obstrani v neverjetno smelo in hitro drvečem vlaknu nad lepoto in ob enem grozoto, ki se mu tu odpira. Lepota, da se ne da popisati! Grozota, da se ne da docela razumeti in občutiti! Sanjavi Bakar, pripovedka iz starih dni, ponosna Kraljevica, polna upanja in nade na še bogatejšo bodočnost, vas za vasjo, luka za luko, tam na otoku Krku pa samozavestno sokolsko gnezdo Omišalj, vse to in še marsikaj družega, kraški svet, rdeči vinogradi, zeleneče Drage, ženjalni izpeljane železniške serpentine in vijadukti omamijo popotnika, da se komaj zaveda, kedaj ga je vlak z 800 m nadmorske višine pripeljal mimo sv. Kuzma skozi Podrežico in skozi dolgi tunel naravnost k morskimi gladini v mesto, ki se zove Sušak.

Državno-politično se tu ob neznatni Rečini, ki je kot pristna kraška reka včasih pa polna vode, podobna našim hudournikom, začena naše jugoslovansko Primorje. Pa samo državno-politično! Kajti narod, ki govori slovensko, od Reke do pred Trsta hrvatsko, od tod pa do Devinskega gradu in do izliva Soče slovensko, ta narod bo tako dolgo čutil sedanje stanje kot krivico, dokler ne bo odpravljena. To je tista grozota, koje sledi in znake vidiš in čitaš na vsakem kamnu, na vsaki sivi skali in pečini, mimo katerih drvi vlak, dokler ne obstoji na Brajdici, ker dalje ne sme, dasi je svet onkraj Rečine od narave takorekoč ustvarjen za življenje in koristno udejstvovanje v naši jugoslovanski državi! Slovenca mora to še prav posebno boleli, ko vidi tu očitno, da je njegov narod, edini slovanski narod, ki je na umeten način državno-politično popolnoma potisnjen in izrinjen z obale Jadranskega morja.

Sušak!

Drvenje in vrvenje; vse polno življenja! Tu je vse preozko, vse pretesno. Na Brajdici, na Delti je toliko lesa nakopičenega za izvoz, lesa iz Slovenije, da njegov vonj prekaša vonj morske vode in se človeku zdi, da hodi in diha vonj zelenih gozdov v pohorskih šumah. Na Jelačičevem trgu tik ob Rečini, sedanjih državnih meji, ki loči, kar je narava ustvarila za skupno življenje, se noč in dan gnete narod, ker ima premalo prostora; na desnem bregu potoka, na desnem bregu prekopa, ki se imenuje »Mrtvi kanal«, je v resnici vse mrtvo, četudi hiše ne morejo prikriti svoje nekdanje velikomestne tradicije živahnega pristanišča, ki se je nekdanje imenoval Reka, pa bo kot Fiume ali izumrl ali kot jugoslovanska Reka vstal k novemu življenju.

Trsat!

Znamenita božja pot, kamor dosepeš Sušaka po več sto stopnicah mimo zanimivih zgodovinskih kapelic, kojih ene je postavil Korošec Aichelburg; pa tudi z elegantnim avtom, ki te dvigne tja gori za 3 Din. Bosanski Franjevci, kojim so krški Frankopani sezidali lep samostan, s hvalevredno gorečnostjo gojijo tu na tako izpostavljenem hribu živo tradicijo onih, ki so l. 1671. dali svoje življenje in vse svoje imetje za visoke ideale svobode in samostojnosti. Njihova ideja, ideja Krsta Frankopana in Petra Zrinjskega, je še vedno živa med narodom, ne le tu na Trsatu in na otoku Krku, temveč tudi tam preko Rečine, po Istri pa tja do Soče. Vrh Trsata, ob samostanskem vrtu in okrevališču, prirejajo ravnokar na trdem kraškem svetu krasen park z lepimi nasadi, z južnimi drevesi in rastlinami, z okusnimi klopmi, s tako veličastnim razgledom na morje, na Krk in Cres, na Sušak-Reko, na drugi strani pa na obširno, vedno više se dvigajoče zaledje z Učko, Velebitom in drugimi sivimi gorami, da se ta razgled kosa v vsakem oziru z znamenitim razgledom, ki ga nudi Marjan na Split in njegovo okolico; zaliv pa, ki ga tu spodaj tvori morje, bi bil po svetu že davno zaslovel bolj nego slovi Neapoljski, ako bi imel

za tuje še privlačnost ognjenika Vezuva. Da se imenuje po pravici Kvarner (»Črni kotiček«) radi pogubonosnih bojov med silovitim morjem in še silovitejšo kraško burjo, o čemer pričajo številne in zelo zanimive votivne slike in podobe, razobešene v cerkvi Matere Božje na Trsatu, vse to dela najsevernejši del našega sedanjega morja le še zanimivejšega.

Iz naše, vedno živahne luke na Sušaku traja vožnja z ladjo na bližnji otok Krk le pičlo urp v kopališče Omišalj in dve uri v kopališče Malinska; med obema pa še leži priprosto kopališče Njivice. —

Omišalj!

To je kamen, trd in nepremičen ob vedno pljuskajočih morskih valovih; to je prava slika borbe človeka z naravo. Takorekoč neposredno iz morja se dvigajo velikanski skladi pečevja v nedostopnih stenah navpično proti sinjemu nebu. Spredaj leži idilično kopališče z lepimi borovim gajem v ozadju; zgoraj pa si je človeška roka na skoro nedostopnem prostoru, ki ga obdajajo »Male« in »Vele« stene, zgradila naselbino, ki nudi človeku vse polno zanimivosti. Hiša se drži hiše kakor v mestu; vmes razpadli in razdrti domovi. Žene vse celo leto v črnih oblekah; če vprašaš po vzroku, ti odgovore, ker žalujejo po Frankopanih. Ti so imeli tu lep dvorec, do katerega se je dospelo ali skozi strma »Mala vrata« ali pa skozi lažje prehodna »Vela vrata«. Ime »Pred kaštelom« še spominja na one čase. Na še starejše pa nagrobni kamen rimskega legijonarja in tri plošče, vzdane v pročelje cerkve in nad vhodom v cerkveni stolp, z glagolskimi črkami. Pogled z »Velikih sten« na morje, na otok sam, na obalo in Kraljevice preko Sušaka do Moščenic, od Velebita pa do Učke je impozanten. Za prvim pomolom proti zapadu se vidi sanjiva luka, to so Njivice, samo uro hoda od Omišlja oddaljene; bolj v ozadju pa se vidi znameniti samostan Porat in hribovje, poraslo z oličnimi gaji; za katerimi se skriva ljubko kopališče Malinska.

Tri morska kopališča na našem sedaj nasevernejšem otoku in zato nam Slovencem najbližja in najlažje in najceneje dosegljiva.

Dr. Fr. M.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 16. aprila ob 20. uri »Charleyeva teta« ab. B. Kuponi. Gostovanje gosp. Daneša.

Sreda, 17. aprila. Zaprto.

Četrtek, 18. aprila ob 20. uri »Grof Luksemburški« ab. C. Kuponi.

Petek, 19. aprila ob 15. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava.

Celljsko gledališče. Sreda, 17. aprila ob 16. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava. Ob 20. uri »Romeo in Julija«. Gostovanje Mariborčanov.

Otroška predstava »Janko in Metka« na marib. odru. V petek, 19. t. m. ob treh popoldne se ponovno vprizori otroška igra »Janko in Metka« pri cenah 2—7 Din.

Gostovanje ge. Podgorske in g. Nučiča v marib. gledališču. V kratkem bosta gostovala prvakinja zagrebške drame, ga. Vika Podgorska in ustanovitelj mariborskega gledališča g. Hinko Nučič v Bernsteinovem »Tatu«. Oba umetnika bosta gostovala prvič po svojem odhodu iz Maribora pred osmimi leti.

† Dvorni svetnik Janko Kremenšek in mariborska Glasbena Matica.

Včeraj je preminul v Ljubljani dvorni svetnik Janko Kremenšek, ki je bil radi svojih neoporečnih sposobnosti znan po vsej Sloveniji, da se ne pozablje njegova zasluga in ne izgine njegovo ime iz historijata mariborske Glasbene Matice, niti iz vsej zdi ob njegovi smrti širša javnost, da je bil rajni Kremenšek tisti činovnik, ki je na ponovne intervencije dr. Rudolfa Ravnika likvidiral prejšnjo Filharmonijo v Mariboru in postavil na njeno mesto Glasbena Matice. — Naj mu ostane tudi v naših vrstah časten spomin.

Mariborski in dnevi drobiž

Otvoritev mariborske avtomatske telefonske centrale.

Mariborska avtomatska telefonska centrala je dograjena in ni za vključitev v lokalni telefonski promet nikakih ovir več. Trdka Siemens Halske bo v prihodnjem mesecu dobavila naročene aparate, nakar se bo takoj pričelo z montažo pri telefonskih naročnikih. Nova avtomatska centrala pa bo izročena prometu na Vidov dan. —

Omejitev pri izdajanju potnih listov.

Pristojna oblastva so prejela od ministrstva odredbo, da se v bodoče ne smejo izdajati potna dovoljenja za inozemstvo mladeničem, ki še niso odslužili obveznega vojaškega roka, zlasti ne onim, ki so stari 18 let in so vpisani v spisku mladeničev poslednje vojaške potrditve. — Izvzeti so študentje, ki odhajajo v inozemstvo na študije. —

Okrajnim predstojnikom za IV. okraj je bil imenovan steklar g. Ivan Dežman, ki bo za stranke uradoval vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih, od 12. do 14. ure v svojem trgovskem lokalu, Vrbanova ul. št. 2. —

Sprememba posesti.

Trgovec Henrik Sabothy je prodal odvetniku dr. Vinku Rapotcu polovico hiše št. 14 v Krekovi ulici za 320.000 Din. — Magister farmacije Peter Albanež in njegova soproga Berta sta prodala Milanu in Natjuši Benčina za 200.000 Din hišo št. 23 na Betnavski cesti. —

Gradbenega inženjerja

išče komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani. V poštevi prihajajo le naši državljani z domačo ali inozemsko diplomom. Prošnje je vložiti do 25. t. m. na pisarno inženjerskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani. —

Ruskim in armenskim beguncem.

Policijski komisariat v Mariboru sporoča: Po mednarodnem aranžmanu z dne 12. maja 1926, je mogel vsak ruski in armenski begunec dobiti v 2—3 mesecih od delegacije Društva narodov za begunce vsako leto Nansenovo marko po 5 zlatih frankov oziroma oprostilno marko za siromašne. Ker se je l. 1928 le neznačno število članov ruskih kolonij v naši državi poslužilo te ugodnosti; poziva naše notranje ministrstvo vse ruske in armenske begunce, ki si za leto 1928 in 1929 še niso pridobili omenjene Nansenove marke oz. oprostilne marke za siromašne, da si morajo te marke za leto 1928 nabaviti tekom enega meseca potom odbora svoje kolonije, za l. 1929 pa do 1. maja pri delegaciji komisarijata Društva narodov za begunce v Beogradu, Dositejeva ulica 25. —

Proglasitev za mrtve.

Mariborsko okrožno sodišče je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve naslednji pogrešanci: Leopold Perko, posestnik v Zgornjem Porčiču; Anton Emeršič, posestnik v Pohorju; Štefan Douša, poljedelec v Ivancih; Martin Petrovič, sin posestnika v Belskem vrhu; Jakob Fekonja, sin posestnika v Oblakih; Fran Plečko, sin posestnika v Brezulah; Anton Martinec, dninar v Borjcih; Ivan Plavec, posestnik v Loperšicah; Alojzij Dežovnik, sin posestnika v Svečini; Ivan Uršnik, sin posestnika v Trbonjah; Matija Zorec, posestnik v Mihovalcih; Josip Peček, poljedelec v Tešnovcih; Anton Vaupotič, sin posestnika v Peršetincih; Štefan Car, poljski delavec v Poznanovcih; Janez Vrečič, poljski delavec v Vidoncih; Ivan Roj, čevljar v Št. Ilju; Jernej Pšeničnik, posestnik v Strojini; Fran Cipot, posestnik v Polani; Peter Horvat, poljedelec v Kublju; Štefan Dragovič, posestnik v Trtkovi; Jožef Kreslin, posestnik v Dolnji Bistrici; Karl Sekeršek, posestnik v Žitkovcih; Anton Verbnik, delavec v Jančevskem vrhu. — Vsi pogrešanci so odinili med vojno na razna bojišča, od koder se niso več javili. — Vsakdo, ki bi kaj vedel o kateremkoli teh pogrešancih, naj to sporoči sodišču.

Poskušeni samomor.

Včeraj ob enih popoldne je 30 letni trgovski sluga Ivan Žista spil na svojem stanovanju manjšo količino lizola z namenom, izvršiti samomor. Rešilni oddelk je odpeljal Žista v bolnico. Motiv samomora ni ugotovljen. —

Drava močno narašča.

Čez noč je dobila poprej kristalno-zelena Drava rmenozamazano barvo ter je, kakor običajno vsake spomladi, vidno narasla. V gornjem toku Drave je gotovo močno deževalo pa tudi gorski potoki, ki se po vrsti zlivajo v Dravo, so dobili značaj hudournikov. Za sedaj se sicer še ni bati poplave, vendar pa bi moglo priti ob daljšem deževju do katastrofe. —

Zaboden.

V Poljčanah se je zopet zgodila čudna nesreča. 28letni posestniški sin Lešnik F. je prišel zvečer v neko gostilno. Nič hudega slutečega fanta je napadel neki pretepač, ki je prežal na svojega nasprotnika. V vinjenosti je nepravlega nasprotnika zabodel z nožem v levo prsno stran ter mu zadal še dve rani v hrbet. Poklicali so mariborski rešilni oddelk, ki je močno ranjenega fanta odpremil v bolnico. —

Včerašnji požarni alarm

je vzbudil splošno pozornost občinstva. Ugibanj in komentarjev je bilo na izbiro. Stvar pa je bila sledeča: Naši gasilci so imeli vajo za glavno pomladno gasilsko vajo, ki se bo vršila v nedeljo, dne 21. aprila ob 10. dop. na vseh objektih mestne plinarne. Projektirana gasilska vaja obeta biti zelo zanimiva.

Kolesar je povozil

včeraj popoldne na Glavnem trgu 54letno Elizabeto Andrašič iz Jezdarske ulice. Dobila je rane na levem boku in si natrla levo nogo. Rešilni oddelk, ki je ponesrečenki nudil prvo pomoč, jo je odpremil na stanovanje. Rane k sreči niso prehude. —

Amakonka na Meljski cesti.

V nedeljo proti polnoči se je guga večja družba moških in žensk po Meljski cesti. Dva moška sta posebno navdušeno kalila nočni mir s kričanjem. Vendar sta na prijazno opozorilo stražnika dostojno utihnili. To pa se je zdelo pod častjo neki Katrici B., meljski amakonki, ki je blagovolila kričati naslednje litanije: »Kaj bosta že tega poslušala, kar prepevata naprej; samo vas vidi, drugih pa ne! Jaz tudi poznam gezece! Kaj bosta tega šmrkavca poslušala, meni je prenoru poslušati takega šmrkavca...« Stražnik je imel dokaj posla, predno je utegnil legitimirati Katrico, ki bo dajala odgovor za žalitev potrpežljivega stražnika. —

Vlom v Rušah.

V noči na 11. tm. so doslej neznani lopovi vlomili v hišo gostilničarja Petra Šmidhoferja v Rušah ter odnesli iz kuhinje usnat jopič vreden 1200 Din, iz gostilniške sobe pa iz zaklenjenega predala za 150 Din kovanega denarja, 50 raznih cigar in 110 cigaret Vardar v skupni vrednosti 252.50 Din. Vlomilci so odstranili z bukovim polenom mrežo na oknu in prišli po tej poti v notranjost hiše. V gostilni pa so lopovi pustili sekuro in dleto, ki so ju pobrali v Šmidhoferjevi dvornici in ju uporabljali pri svojem zločinskem poslu. —

Nesreča vojaške patrulje.

V noči na preteklo nedeljo je zadelo oficirsko patruljo na Ptujski cesti na Teznu težka nesreča, ki še ni docela pojasnjena. Proti mestu sta jezdila artilerijski oficir in njega spremljevalec, kar se na enkrat zakadi v njiju od zadaj(1) tovorni avto, ki je bil najbrž brez luči. Oficir in spremljevalec sta padla s konjema vred v jarek ob cesti in sta se le z največjim naporom izvlekla izpod žilvinčet. Enega konja so morali radi težkih poškodb na licu mesta ustreliti, a tudi drugi konj je hudo potolčen. Neverjetno srečo sta imela jezdeca. Oficirju se hvala hodu ni nič pripetilo, medtem ko je spremljevalec dobil nekaj lahkih poškodb. Avto je z neznansko bržino nadaljeval vožnjo... Ker je energična preiskava v najlepšem teku, posamezne podrobnosti za javnost še niso na razpolago.

Previdno.

— Kdo pa je bila ona čedna dama, s katero ste bili sinoči v gledališču? Je li bila to vaša soproga?

— Se razume! Samo prosim, nikar ji ničesar ne pripovedujte o tem!

Pomladanska kriza našega zdravja

VPLIV VREMENSKIH SPREMENB NA NAŠE RAZPOLOŽENJE IN NAŠO DELOVNO SPOSOBNOST.

Pomlad je tu. In ž njo vse ono, kar imenujejo učeni moške pomladansko krizo. Ne gre za nikako politično ali finančno krizo, temveč za neke vrste medicinsko krizo. Razumeti je pod tem pojmom pomladansko utrujenost in nerazpoloženje ter sploh ves naval gotovih pomladanskih bolezni in pa značilne spremembe v duševnem življenju, ki jih opazujemo o priliki prihoda Vesne: vse naše duševno in telesno življenje zabeleži gotove motnje svojega ravnotežja.

V prvi vrsti se nam pojavi tu vsa problematičnost prehlajenja. Prehodna doba prinaša kar na debelo s seboj prehlad. Odnosaji med vremenom in biološkim dogajanjem so sila zamotane narave, ki jih je človeštvo še vse premalo raziskalo. Koliko ljudi ima razne pomladanske bolečine, a kako malo vemo, odkod in čemu! Iz izkušnje je znano, da se na primer bolnikom, ki trpijo na žolčnih kamenih, ponavljajo in povračajo bolezenski napadi zlasti na jesen in na pomlad. Isto velja o bolnikih, ki imajo tvore na želodcu in dva najstniku in katerih sezonske bolečine so že od nekdaj znana stvar.

Razna obolenja živcev, revmatične težave vseh vrst, bolečine na vseh mogočih zarastkih in brazgotinah se nekam čudno stopnjujejo z nastopom pomladi. Zlasti jasno kaže svoj vrhunec v pomladanskih mesecih takozvana tetanija. Razume se, da ni treba, da bi se ta biološka pomlad docela skladala z astronomsko pomladjo.

Biološko smemo označiti našo zimo kot splošno pomanjkanje vitaminov ter sončnih žarkov. Predpomladanski dnevi pa prinašajo naravnost erotičen prevrat in v vsem svojem

zapletenem vplivu na človeka ono, kar zovemo hormonalno pomladansko krizo. Temu se pridruži še znaten padec zračnega pritiska, zmanjšanje električnosti v atmosferi in razne druge posebnosti, spominjajoče na južni veter, ki vpliva celo na odrasle vrlo neprijetno.

Z eksperimentalnim raziskovanjem so ugotovili, da se na pomlad tudi znatno spreminja tvornost in sposobnost šolske dece in odraslih tako v telesnem in duševnem oziru: motorna sila se pojača, intelektualna pa pada. Z drugimi besedami, nagonska aktivnost silno zraste, razumna prevdarnost se znatno zmanjša. Nad vse zanimivo bi bilo analizirati politiko in sploh zgodovino človeštva s tega stališča...

Svoječasno so razlagali te spremembe človekovega razpoloženja v nastopu večje toplote, kasneje pa večje svetlobe pomladanske dobe. Število samomorov raste točno z daljšim dnem v krajšo nočjo pomladanskih mesecev. Toplota vpliva na intelekt nekam zaustavljajoče, večja svetloba pa razburja. Kot rečeno pa ima precejšen biološki vpliv tudi električnost v zraku, katerega pojava pa radi premale izkušnje še ne moremo dočeti. Tako je tudi razumljivo, da še ne moremo popolnoma pojasniti vzroke in razvoja pomladanske krize, ki nas tare vedno huje, kakor kažejo vsakoletne statistike.

Bolezni v srcu in v ožilju imajo tako v jeseni kakor tudi na pomlad svojo kulminacijo. Tudi tu igra vlogo spremenjanje barometra. Nizek zračni pritisk vpliva tu tako porazno, da beležimo mnogoštevilne primere nenadne smrti radi kapi.

Čudak in alkimist z ogromnim premoženjem

V Londonu je nedavno v največji bedi umrl 83letni zdravnik, o katerem je vse mesto domnevalo, da je najsiromašnejši meščan, zapustil pa je toliko premoženje, da bi bil lahko živel najrazkošneje. Živel je beraško življenje v zapuščenem podstrešju, kjer ga ri nihče nadlegoval. Od začetka svoje prakse pa je skrbno spravljajl prihranke in jih skrival v svoji podstrešni sobici. Šele sedem tednov po njegovi smrti so stanovanalci odkrili ogromno zapuščino v znesku 50.000 funtov ali 14 milijonov dinarjev.

Častitljivi starček dr. Foster se je v mladih letih iz Alzacije preselil v London, kjer se je v siromašni četrti etabliral kot zdravnik. Toda po štiridesetih letih je prenehal s prakso. Kaj je počel in s čim se je bavil kasneje, je ostalo skrivnost. V podstrešju kjer ga je zalotila smrt, si je uredil laboratorij z nešteti aparati, retortami, eruvetami in drugimi pripomočki. V okolici so smatrali puščavnika za alkimista, kateremu je uspelo izdelati recept za pridobivanje zlata. Doktor je imel tudi veliko biblioteko. Večina knjig je bila angleških, mnogo pa o kabali, tajni židovski okultni znanosti in o srednjeveških alkimistih, ki so pisane v latinščini. Sodeč po delih njegove knjižnice, menda domneva, da je bil alkimist, ni popolnoma neutemeljena. Zadnjih pet let puščavnik sploh ni zapustil stanovanja. Stara gospodinja, ki je stanovala v izbici poleg njegove, pa mu je skozi majhno okence dodajala hrano. Nekega dne pa je opazila, da se skromni najemnik hrane ni niti dotaknil, kar se ji je zdelo zelo sumljivo. Poklicala je sosede, ki so s silo vdrli v stanovanje slovitega zdravnika, kjer so našli učenjaka mrtvega nad kupom knjig. V stanovanju je bilo vse v velikem neredu. Vse pohištvo je bilo zdrobljeno v majhne koščke. Puščavnik je gotovo slutil, da se mu bliža zadnja ura, pa je sam uničil vse dokumente svojega neumornega dela, ki bi bržčas ni doseglo svrhe.

Po njegovi smrti sta prišla v London dva sorodnika, ki sta zbrala vse knjige in jih hotela prodati nekemu stari-

narju. Starinar pa se je pogajal le za del biblioteke, dočim zvezke o okultni vedi ni hotel sprejeti, nakar sta sorodnika, ki 40 let nista videla zdravnika, odločila, da preostale knjige sežgata. Ko sta prvo knjigo izročila plamenom, pa sta opazila, da je v ognju zagorelo nekaj, kar je bilo podobno angleškemu bankovcu. Kup knjig, na katerem so našli truplo zdravnika, sta nato pazljivo pregledala in ugotovila, da so v knjigah zlepljene po dve in dve strani skupaj. Med posameznimi listi pa so bili vloženi bankovci. Htela sta odpirati knjigo za knjigo, list za listom a glej čuda: puščavnik in berač, dr. Foster, je umrl v stiski in siromaštvu na ogromnem premoženju, na gotovini 14 milijonov dinarjev.

Slučaj

Slučajnosti igrajo v življenju posameznika in družb veliko vlogo, kar dokazuje tudi naslednji slučaj. Miss Byri je bila na newyorški pošti navadna telefonistka. Njen prijeten glas pa je pri abonentih, ki so želeli zveze, vzbudil pozornost. Za njo se je pričel zanimati ravnatelj newyorškega gledališča in jo povabil na sestanek ter ji predlagal, da se posveti gledališču. Gospodična je pristala na njegov predlog in pričela studirati glasbo. Uspeli talentirane pevke so bili toliko, da je v razmeroma kratki dobi glasbenega udejstvovanja postala prvovrstna pevka, ki danes nastopa v glavnih vlogah največjih ameriških gledališč.

Izložbe

Urejevati izložbe okusno, lično, vabljivo in prikupljivo, ni lahka zadeva. V velenostih smatrajo aranžerje izložb za prave umetnike in jih od vseh nameščenecv najbolj plačujejo. Izložbe so lahko zelo diskretne, so pa tudi lahko zelo neokusne, preobložene. Izložba mora ugajati in vzbuditi zanimanje pasantov. Izložba je vizitka podjetja. Dobra izložba mora pritegniti oko pasanta in vzbuditi apetit kupujočega občinstva, ki morajo imeti umetniško privlačno moč, kajti ženski okus je zelo občutljiv.

Sokolstvo

Poljski vsesokolski zlet v Poznaniu in pokrajinski zlet ČOS v Plznu

Poljsko Sokolstvo se pripravlja letos za svoj prvi vsesokolski zlet po vojni v Poznaniu. Zleta se bo udeležilo vse slovansko Sokolstvo. Poljski Sokoli so prihiteli dosedaj še k vsem našim večjim prireditvam, zato smo dolžni, da se njihovega VII. zleta udeležimo v čim največjem številu. Ob zletu bodo v Poznaniu tudi velika gospodarska razstava in razni drugi slovanski kongresi. Poznani je staro poljsko mesto, ki je preživljalo pod nemško vladno pred vojno najhujše nacionalne boje. Le trdna nacionalna zavest poljskega naroda je preprečila nasilno germanizacijo, pri kateri so uporabljali najgrozovitejša sredstva. Po hitimo v kar največjem številu na to veliko manifestacijo slovanskega Sokolstva, da bomo mogli z bratskim poljskim narodom proslaviti 10letnico osvoboditve Poljakov! Vsesokolski zlet se bo vršil v dneh od 27. junija do 1. julija 1929. Naše Sokolstvo nastopi pri tem zletu s prostimi vajami, ki so določene za II. jugoslovanski vsesokolski zlet v Beogradu leta 1930. Istočasno se pa udeležimo tudi tekem, ki se bodo vršile o priliki tega zleta. Predvsem je naša dolžnost, da postavimo po eno štiričlansko vrsto članov in članic k tekmi Zveze slovanskega Sokolstva v stafetnem teku 4x100 m za člane in 4x75 m za članice. Župna načelnistva naj izpodbude k najmarljivejši vadbi najboljši tekači in tekačice svojih žup. Način, po katerem se izbere ta obe savezni tekmovalni vrsti, se čimprej naznani župnim načelnistvom.

Dalje pošlje JSS po eno savezno tekmovalno vrsto članov in članic k tekmi v višjem oddelku. Obseg teh tekem in vaje so objavljene v »Prednjaku«. Izbirna tekma za sestavo obeh vrst bo 2. junija 1929.

Kdor se hoče udeležiti zleta v Poznaniu se mora javiti pri svojem društvu najkasneje do 10. maja ter plačati tudi stroške za vožnjo tja in nazaj. Potujemo v civilu, kroj vzame vsakdo seboj. Ako bo dovolj prijavljenih, potujemo s posebnim vlakom tja in nazaj. Otrok ni dovoljeno jemati s seboj. Na prijave po 10. maju se ne bomo mogli ozirati, zato se naj vsakdo pravočasno javi. Vsi prijavljeni člani, ki so plačali voznino, dobe pred odhodom listek za prostor v vlak.

Nekaj dni pozneje, t. j. od 4. do 6. junija 1929 se bo vrši pokrajinski zlet ČOS v Plznu. Tudi tega zleta se udeleži naše Sokolstvo, zlasti še, ker smo to dolžni bratom Čeho-slovakom, ki so se z večjimi delegacijami udeležili vseh naših pokrajinskih zletov. Pokrajinski zlet ČOS v Plznu bo eden največjih pokrajinskih zletov. V teku so najboljše priprave, je ena največjih in najboljših žup ČOS. Sedež ima v velikem industrijskem mestu.

Oni bratje in sestre, ki jim dopušča čas, naj bi se po možnosti udeležili obeh zletov. Ako bo dovolj prijavljenih, bo vozil posebni vlak iz Ljubljane na Poznani in od tu v Plzen. S tem bi bilo omogočeno obiskati velik del slovanske zemlje, spoznati tamošnje prebivalstvo in razmere. Prilika je ugodna, ne zamudite je!

Oni bratje in sestre, ki jim to ni mogoče, se naj udeležijo vsaj enega teh zletov.

Vozne cene so:
I. Ljubljana - Wien - Poznanj - Breslava - Praha - Plzenj - Budjeovice - Linz - Graz - Ljubljana: Din 691.15 (cela vožnja Din 1011.02 za osebni; Din 994.68 za brzovlak).

II. Ljubljana - Wien - Varšava - Poznanj in nazaj via Katowice: Din 630.64 (cela vožnja stane Din 1059.52 za osebni in Din 1393.04 za brzovlak).

III. Ljubljana - Plzen in nazaj: Din 400.86 (cela vožnja Din 546.96 za osebni in Din 845.76 za brzovlak).

Opozarjamo, da veljajo znižane vozne cene le za skupni vlak, ne pa za posameznike. Nameravajo je, da se vlak ustavi za dalj časa v Varšavi in v Pragi.

Vs društva dobe prijavnice pole in ostala navodila direktno.

Starešinstvo Jugosl. Sokolskega Saveza.

Šport

PO ZMAGI ISSK MARIBORA.

Stanje nogometnega prvenstva v Mariborski oblasti je definitivno zaključeno, čeprav SK Železničar in SK Svoboda še nista absolvirala zadnjo tekmo, ki itak ne more vplivati na spremembo tabele.

Prvak Maribora se je kvalificiral za semifinale, ki ga bo v prihodnjih nedeljah 21. t. m. odigral v Celju in 28. t. m. v Mariboru. Računati je, da bo sigurno izšel iz tekmovalja z SK Celjem kot zmagovalac, istega dne pa bo padla odločitev tudi v Ljubljani med SK Ilirijo in ASK Primorjem. Več izgledov ima vsakakor Primorje, ki vodi z dvema točkama pred Ilirijo in ima tudi boljše razmerje goalov. Torej je zelo verjetno, da bo Primorje finalist Ljubljane, »Maribor« pa finalist mariborske oblasti. V dneh 5. in 12. maja bo odločeno prvenstvo Slovenije, ki je bilo že lani na tehnični. Izgledj »Maribora«, ki je že v minuli sezoni dokazal, da je resen aspirant na naslov prvaka Slovenije, so se z ozirom na pravičnejši tekmovalni red znatno dvignili. Prvo tekmo bo »Maribor« proti finalistu Ljubljane absolvirajl v Ljubljani, drugo pa v Mariboru na lastnem igrišču.

Službene objave MOLNP.

V nedeljo 21. t. m. gostuje v Mariboru Atletik SK Celje proti SK Rapidu. Pričetek ob pol 15. Službujoči odbornik g. Maks Koren. ISSK Maribor igra semifinalno tekmo za prvenstvo Slovenije v Celju proti SK Celju.

Podzavestno življenje duše

Bogate izkušnje nas učijo, da živi duševnost človeka tudi podzavestno življenje. To dokazujejo tudi šestokrat v raztresenosti založeni predmeti, ki jih človek podzavestno hrani na kakem mestu. Opazovanje človeka in živali dokazuje, da se mnogo dejanj izvrši instinktivno, ki ne zasledujejo cilja, vendar služijo gotovi svrhi. Njih karakteristika je v tem, da dosežejo nekaj, česar človek ni zavestno zasledoval.

Tolmačenje teh pojavov in podzavestnega stanja je bilo prav različno. Nekateri domnevajo, da so to posledice »napetosti«, ki jih človek rešuje nenadoma, posledice podzavestnih želja in fizioloških razdraženj. Vendar pa tolmačenja ne razčiščajo problema, ki je tem zagonetnejši, čim bolj se vanj poglobljamo. Kdo ne pozna izbruhe inspiracije pri znanstvenem delu. Ko se je človek ubijal nad kako nalogo in se mučil dolge noči, zažari nenadoma rešitev, ki se je zdela že skoraj nemogoča. Nenadoma je dosežen cilj, navidez popolnoma brez truda. Vsa komur je tudi znano iz otroških let, da polaga deca, ki se ne more naučiti česa na izust, knjigo pod vzglavje in — ob zori je pesmica ali odstavek sigurno hranjen v možganih. To dokazuje, da se delo nadaljuje tudi v podzavesti.

Podzavest je običajno v najtesnejši zvezi z našo zavestjo. Druga podpira drugo in imata obe stik tudi s telesom. Podzavest je vendar tudi popolnoma samostojna in je celo v sarjali gospodar našega bitja. Delno tolmačenje nerazumljivih fenomenov je mogoče z opazovanjem problema medija. Opazujemo slučaj neke dame, ki v hipnozi govori, kakor da bi se je polastila tuja duševna osebnost, kakor da bi bila pod kontrolo drugega duha, ki jo vodi. Govori o stvarih, ki jih ne pozna in ne razume, tako stvarno, da poslušalci strmiijo. Pripomniti moramo, da takih primerov ni malo.

Moški in intelektualne ženske

Pred dnevi se je vršil na pariški Sorboni kongres francoskih psihologov, na katerem so znansiveniki razpravljali o razmerju moških do intelektualnih žensk. Večina je mnenja, da se točnega razmerja ne da določiti, vendar mnogi moški ne marajo žensk, ki so intelektualno močnejše, ker se bojijo njih premoči. So pa zopet moški, ki naravnost obžalujejo bistroumnost žena.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starin Benetk 55

Peter Aretino je odgovoril:

»Ostanem.«

In v tem trenutku je njegov obraz izgubil izraz ironije, združene z grozo, ki ga je imel trenutek poprej. Njegovo lice smešnega spakljivca je izginilo kakor krinka, ki pade kdovekam.

XXIII.

Peter Aretino.

»Zloglasnost tega imena mi je branila. Obotavljal sem se, zapisati nesramne črke, ki so simbol nečistosti same. Tako vzklika Filaret Šal ob začetku zgovorne, blesteče monografije, ki jo posveča Aretinu v »Revue des deux Mondes«.

Vzlic upravičenosti teh besed pa ostaja Aretino čudna, zagonetna osebnost.

Poizkusimo tudi mi nekoliko osvetliti tega človeka, ki je prehodil dobo, polno krvi in gnilobe, kakor blesteč meteor, in so ga kasneje izročili sodbi uničujočega zaničevanja.

V Črni Jami, ob temnem svitu trske, ki jo je bil prižgal Skalabrino, se je ostro risala postava Petra Aretina.

Bil je velik in tudi močan. Nosil je gosto in zelo skrbno gojeno črno brado. Njegova glava se je zdela nasilna, takšna, kakršno je vpodobil Sansovino na bro nastih vratih zakristije pri Svetem Marku — kar je kakor nalašč, predmet nejevolje za pobožne ljudi, ki posejajo slavno svetišče.

Njegov obraz je bil obraz smelega pustolovca, ki je bil že zdavnaj dokazal za vse večne čase, da je svet dediščina tistih, ki si znajo delati pot s komolci.

Roland ga je motril z globoko pozornostjo.

Beseda, s katero je bil označil Aretinovo lice, je bila povsem pravilna.

Eden izmed teh dveh mož je nosil na svojem obrazu poteze volka, drugi poteze leva. Pa tudi po njihju dušah je ležala med Aretinom in Rolandom tista na-

rayna razdalja, ki loči volka od leva.

»Gospod,« je dejal Peter Aretino, »cenim vas, da ste spoznali, da se skriva v meni več nego navaden pesnikovalec. Tudi jaz s svoje strani vam moram povedati, da me je pogled na vas vznemirjal že ob najinem prvem svidenju v Mestre. Vi nosite v sebi nekaj mogočnega, česar ne poznam. Toda navdajate me z neomejnim zaupanjem. Povedati vam hočem, kaj sem, in kaj hočem. Človek brez imena; ime, ki ga nosim, je ime mojega rojstnega mesteca Arezza. Brez premoženja sem, in niti ne vem, s katerim škofom ali župnikom me je spočela moja mati, uboga kurtizana, ki je umrla v bolnici. Izvrševal sem razne obrti; celo sluga sem bil. Tak človek sem torej. In kaj hočem postati? Navdaja me nenasiten glad življenja. Širok razum mi vre v možganih. Skrajna krivica se mi zdi, da nimam deleža pri veliki pojedini sreče, ker sem berač. Bedast in napačen se mi zdi svet, na katerem vladajo tepci ljudstva in naroda, zato, ker so imeli njih očetje doneče naslove. Jaz nimam naslova. A tudi jaz hočem najti v življenju svoje pristojno mesto. In hočem, da bodi to mesto veliko in krasno. Osamljen, šibek, brez belica — in vendar hočem biti obdan od oboževalcev, bogat in mogočen. Dvigniti se hočem nad druge velikaše tega sveta. Hočem, da se cesarji pogašajo z menoj kakor oblast z oblastjo. In v izvršitev tega orjaškega načrta imam samo eno orožje. Šibko in smešno bi bilo v drugih rokah, mogočno in smrtonosno pa je v mojih. Evo ga!«

To reki, je Peter Aretino pograbil pero, ki je ležalo na mizi.

Dvignil ga je v zrak, ne s konci prstov, nego s celo pestjo.

In krčevito ga je stisnil, kakor da drži meč bojevnika in proti vsemu svetu.

»S tem orožjem,« je dejal, »sem strl že marsikateri ponos in uklonil marsikako silo. Jaz ubijam s smešnostjo, kakor ubijajo drugi z bodalom. To pero pomagam v tinto, toda od njega kaplja strup. Tiskana psovka, obrekovanje, ki hiti po svetu, to, gospod, sta dva strašna nasprotnika, ki se jima nihče ne more ustavljati!«

Peter Aretino je za hip prekinil; težko je zasopel in povzel:

»V mojem srcu ni sovražstva do ljudi. Toda v meni živi neizmerno samoljubje. Doseči hočem svojo posebno srečo na svetu. Tak sem, gospod, in tak hočem biti. Kaj pa vi?«

Roland mu ni takoj odgovoril.

Vprašal ga je:

»Zakaj slačite svojo dušo pred tujcem, ki se vam vendar zdi nezanesljiv? To je velika napaka vašega načrta.«

Aretino se je nasmehnil.

»Gospod, je dejal, jaz sem nenavadno len. Sicer pa mi morate po visoki transcendentni filozofiji priznati, da je lenarenje, to je, odsotnost vsakega telesnega in duševnega napora, najvišji cilj, h kateremu stremi človeštvo. Delo, gospod, je zlo; imeti pravico, da nič ne delaš, to je slava. Zato pa močni, energični in pretkani ljudje gledajo, da delajo slabihi mesto njih. Toda najsi bom še tako len, moral sem si napraviti izpopolnjeno orožje, da zgradim z njim svojo srečo. Moral sem torej delati. Naporno delati dolgih let. Moji orodji — imam namreč samo dve — sta zdaj pripravljena. Prvo je znanost besed, ki božajo, in tistih, ki ubijajo. Drugo pa je znanost človeškega obraza, poznanje duše tistih, ki jim govorim. Prvo je torej pisanje, in drugo branje... v knjigi, ki se ji pravi človeška fiziognomija.

»In moja fiziognomija vam priča, da mi lahko zaupate?«

»Da, gospod. Vaš obraz nosi neizbrisen pečat popolnega poštenja...«

»Pečat? ...«

»Da! Kajti jaz smatram poštenost za slabost, za napako, za rano. Vidite, kako vam zaupam, ker vas nimam za zmožnega, da bi me zaničevali po takih besedah.«

»Gospod Aretino, je dejal Roland, vi imate dobre zmožnosti, da izvršite načrt, ki ste ga napravili. Toda jaz, ki sem v svojih gotovih časih tudi poznavalec ljudi in obrazov, vam hočem povedati, da vam vzlic vsem dobrim lastnostim, ki ste mi jih razodeli, manjka ene, ki je najpotrebnejša...«

Mali oglas, ki služi svojemu posebnemu in osebno namenu obdobja: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisevanje in oglasni trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Pred nakupom motorjev

si oglejte ravnokar dospelih najboljših modernih izdelanih belgijske znamke FN pod garancijo, kateri uporabljajo na 100 km 2½ l bencina in 0.15 olja. Justin Gustinčič, mehanična delavnica in trgovina, Maribor, Tattenbachova ul. 14. 807

Hitro,

poceni in dobro popravlja čevlje vseh vrst samo Brzopodplata, Maribor, Tattenbachova 14. 778

Desinfekcija stanovanj

proti stenam prevzema po nizki ceni in temeljito čistilnica »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14, tel. 401. 811

Učenka

za šivanje perila se sprejme. Olga Rupnik, atelje za perilo, Slovenska ul. šte. 20. 826

Mlad, agilni trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali išče službo v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Marljiv«. 859

Dva gospoda

sprejemem takoj na hrano in stanovanje. Vprašati: Vodnikov trg 3 b, Jugovič. 867

Sukno od Din 20.—

naprej se dobi dokler traja zaloga pri I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 718

Kuhinjska miza

rahljena, ceno na prodaj. Vprašati Maistrova ul. 16 I., vrata 6. U

Dobro ohranjeno

že rahljeno decimalno tehtnico kupi uprava »Večernika«. U

Miri zakonski par,

brez otrok, išče stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, ali iz večje sobe s štedilnikom. Pismene ponudbe na upr. pod »Než. Frid.«. U

Izkušen vijolnist

podučuje gosli po 10 Din vaja. Pride pod istimi pogoji tudi na dom. Ponudbe na upravo lista pod »Verdi«. 863

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprti. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Uradnico

popolnoma večšo slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, stenografino, strojepisko sprejme tukajšnje podjetje. Ponudbe pod »Dobra moč« na upravo »Večernika«. 862

pere moško perilo kot novol

Telefon 480
Centrala: Frankopanova ul. 9.
Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

Kavcije zmožen trgovec išče službo

potnika
ali
inkasanta
za Maribor.

Ponudbe pod »Kavcije zmožen« na upravo »Večernika«. 823

VRT

za igrišče dveh otrok se išče v najem.

Pismene ponudbe na upravo lista, kjer se izve tudi naslov. 850

Oče Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE
V TISKOVNI ZADRUGI
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Strojni ključavničar

kateri se razume tudi na strgarska dela se sprejme takoj. — Prosilci z šoferskim izpitom imajo prednost. Ponudbe je nasloviti na Elektrarno Ruše. 868

Zahtevajte povsod »Večernik«!

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI »JUTRA«
IN »VEČERNIKA«

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

821

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka itd. od trdke »Patria«. Zagreb.

JAKOB PERHAVEC. MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 19

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!